

POSTANOWIENIE

Dnia 25 sierpnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Lech Paprzycki

w sprawie **J. K.**

skazanego z art.280§1 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 25 sierpnia 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 7 października 2014 r.

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w B.

z dnia 26 maja 2014 r.,

postanowił:

1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,

2) zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. Z. D. Kancelaria Adwokacka w B. 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote osiemdziesiąt groszy) w tym 23% podatku VAT za sporządzenie i wniesienie kasacji przez obrońcę z urzędu,

3. zwolnić skazanego J. K. od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w B., wyrokiem z dnia 7 października 2014 r. w sprawie [...], utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego w B. z dnia 26 maja 2014 r. wydany w sprawie [...], którym J. K. za czyn zakwalifikowany z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i na podstawie tych przepisów skazany został na karę trzech lat pozbawienia wolności.

Od powyższego wyroku Sądu Okręgowego, kasację na korzyść skazanego wniosł jego obrońca i, zarzucając „rażące naruszenie wskazanych przepisów prawa procesowego, które to naruszenie mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia: 1. naruszenie art.42 ustęp 2 Konstytucji RP oraz art. 6 pkt 3 lit. c EKPCz w zw. z art. 6 k.p.k. w zw. z art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. przez zaakceptowanie w toku kontroli instancyjnej naruszenia stanowiącego bezwzględną przyczynę odwoławczą polegającego na pozbawieniu oskarżonego prawa do korzystania z obrońcy z urzędu wobec odstąpienia przez Sąd I instancji od ustanowienia mu obrońcy z urzędu na etapie postępowania przygotowawczego i sądowego I instancji, pomimo istnienia uzasadnionych wątpliwości co do jego poczytalności, na co wskazywało dopuszczenie przez prokuratora dowodu z opinii biegłych psychiatrów celem oceny stanu zdrowia psychicznego skazanego, w szczególności wobec wniosków opinii potwierdzających oskarżonego padaczkę; 2. naruszenie art. 42 ustęp 2 Konstytucji RP oraz art. 6 pkt 3 lit. c EKPCz zw. z art. 6 k.p.k. w zw. z art. 79 § 2 k.p.k. i art. 78 § 1 k.p.k. przez zaakceptowanie w toku kontroli instancyjnej naruszenia stanowiącego bezwzględną przyczynę odwoławczą polegającego na odstąpieniu od ustanowienia obrońcy z urzędu pomimo istnienia okoliczności utrudniających skazanemu obronę takich jak: - stan psychiczny opisany w opinii biegłych psychiatrów, w tym uzależnienie od alkoholu, wyraźne objawy wynikające z odstawienia alkoholu, padaczkę; - charakter sprawy, wymagający inicjatywy dowodowej skazanego z uwagi na śmierć pozostałych uczestników zajścia oraz fakt, że wszyscy uczestnicy - włączając; pokrzywdzonego - byli pod wpływem alkoholu, co nasuwa poważne wątpliwość co do ich zdolności postrzegania; - fakt, że w trakcie procesu skazany pozbawiony był wolności, co ograniczało jego możliwości skorzystania z pomocy obrońcy, ponadto jego stan majątkowy (jest osobą bezdomną, bezrobotną) uniemożliwiał ustanowienie obrońcy z wyboru; 3. naruszenie art. 6 k.p.k. w zw. z art. 452 § 2 w zw. z art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k poprzez oddalenie wniosku dowodowego zgłoszonego w postępowaniu II-instancyjnym przez ustanowionego obrońcę o przesłuchanie pozostałego żyjącego jeszcze uczestnika zajścia w charakterze świadka z powołaniem się, że wniosek ten w sposób oczywisty zmierza do przedłużenia postępowania, mimo że okoliczności sprawy wskazują, że sąd I instancji oparł swoje ustalenia na niepełnym materiale

dowodowym, wyjaśnieniach podejrzanych którzy już zmarli więc poza pokrzywdzonym był to jedyny żyjący; uczestnik zajścia; oparcie się na jego wyjaśnieniach złożonych w dochodzeniu narusza zasadę bezpośredniości przeprowadzenia dowodu i budzi uzasadnione wątpliwości co do prawidłowości oceny dowodów dokonanej przez Sąd, ponieważ osoba ta była przesłuchiwana wyłącznie w charakterze podejrzanego, a przesłuchanie jej w charakterze świadka miałyby istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy; 4. naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez odstąpienie od rozpoznania zawartego w apelacji sporządzonej samodzielnie przez skazanego zarzutu dotyczącego nie udzielenia mu pomocy prawnej z urzędu naruszającego jego prawo do obrony, a w konsekwencji utrzymanie w mocy wyroku rażąco naruszającego prawa skazanego; 5. naruszenie art. 4 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. przez zaakceptowanie w toku kontroli instancyjnej naruszenia przez Sąd I instancji polegającego na odstąpieniu od przeprowadzenia wszystkich możliwych dowodów i oparcie rozstrzygnięcia o niepełny materiał dowodowy, gdy zasadne było przeprowadzenie dowodów potwierdzających wersję pokrzywdzonego przez przesłuchanie osób z którymi w dniu zdarzenia spożywał alkohol, w szczególności celem ustalenia czy mógł on dysponować pieniędzmi które mu skradziono; 6. naruszenie art. 174 k.p.k. przez zaakceptowanie w toku kontroli instancyjnej naruszenia zakazu wykorzystania jako dowodu treści notatek urzędowych dotyczących okoliczności wymagających przeprowadzenia dowodu z przesłuchania i dokonywania w oparciu o ich treść ustaleń faktycznych”, wniósł o uchylenie wyroków Sądów obu instancji i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w B. do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Okręgowej w B., w odpowiedzi na kasację, wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego jest, w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k., oczywiście bezzasadna i jako taka została oddalona, natomiast J. K. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k., wobec jego aktualnej sytuacji majątkowej i ograniczonych możliwości uzyskiwania zarobku w związku z odbywaniem kary pozbawienia wolności, został zwolniony od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego. Sporządzenie i wniesienie kasacji w tej sprawie przez

obrońcę z urzędu, uzasadniało zasądzenie z tego tytułu stosownego wynagrodzenia.

Oczywiście bezzasadne są, ściśle ze sobą powiązane, zarzuty z pkt 1 i 2 kasacji. W sprawie tej, w toku postępowania przygotowawczego prokurator nie tylko wydał postanowienie o dopuszczeniu dowodu z opinii psychiatrów (k - 126,127), ale również zainicjował wydanie przez upoważnionego sędziego Sądu Rejonowego w B. zarządzenia o wyznaczeniu obrońcy z urzędu (k - 132), które zasadnie, po uzyskaniu opinii tych biegłych, zostało cofnięte (k - 145). Równie niezasadny jest zarzut naruszenia rt. 79 § 2 k.k., gdyż w tej sprawie jeżeli chodzi o J. K. nie wystąpiły okoliczności utrudniające mu obronę, gdyż takiego utrudnienia nie stanowił jego stan zdrowia wynikający z nadużywania alkoholu, co wynika także z opinii biegłych psychiatrów (k - 136) stwierdzającej wprost, że może on brać „czynny” udział w postępowaniu karnym. Zatem, po cofnięciu J. K. wyznaczonego obrońcy w związku z okolicznościami wskazanymi w art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. nie było podstaw do wyznaczenia mu takiego obrońcy na podstawie art. 79 § 2 k.p.k.

Tak samo niezasadny jest zarzut z pkt 3 kasacji. Zwrócić należało uwagę na to, że wskazany przez obrońcę K. B. w toku tego postępowania został dwukrotnie przesłuchany w toku postępowania przygotowawczego (k - 34,35 i 50,51), pierwszy raz odmówił składania wyjaśnień, a przesłuchany ponownie stwierdził, że nie widział „czy tamci dwaj go bili, albo żeby mu coś zabierali. To wszystko co mam do powiedzenia” (k - 50,51). W tej sytuacji trafna była decyzja Sądu odwoławczego o oddaleniu wniosku dowodowego obrońcy oskarżonego o przesłuchanie tego świadka, jako w oczywisty sposób zmierzającego do przedłużenia postępowania. Tym bardziej, że w chwili składania tego wniosku dowodowego oczywiste było, że K. B. w tym czasie ukrywał się (k - 318,319).

Równie bezzasadny jest zarzut z punktu 4 kasacji, gdyż oskarżony J. K. w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji nie występował z wnioskiem o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu, a uczynił to dopiero po wydaniu przez ten Sąd wyroku (k - 300) i obrońca taki został wyznaczony (k - 301). Wniosek taki nie został natomiast sformułowany w osobistej apelacji oskarżonego (k - 283,284).

Tak samo niezasadny jest zarzut z pkt 5 kasacji. Zwrócić bowiem należało uwagę na to, że, co prawda, pokrzywdzony – świadek Z. T. w czasie tego

zdarzenia był pod wpływem alkoholu, jednak w tak nieznacznym stopniu, że nie mogło to mieć wpływu na zapamiętanie przez niego co do tego ile i skąd miał posiadane wówczas pieniądze.

Niezasadny jest i, to w stopniu oczywistym, zarzut z pkt 6 kasacji, gdyż, co prawda, bezzasadnie Sąd zaliczył do materiału dowodowego (k - 252) dwie notatki urzędowe dotyczące dwóch osób: Z. T. (k - 15), K. B. (k - 33), które to osoby nie zostały następnie przesłuchane, ale, co najistotniejsze, informacje zawarte w tych notatkach nie pozostają w sprzeczności z wyjaśnieniami K. B. i zeznaniami Z. T., co pozwala stwierdzić, że notatki te nie stanowiły samodzielnej podstawy ustaleń faktycznych. Wobec tego, treść tych notatek nie mogła mieć wpływu na treść orzeczenia w tej sprawie.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.